

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. august 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Stefan Weinschenck
Sagsnr.: 2019-0030-2266
Dok.: 1168178

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 11 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. juli 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Mads Møller Langtved

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 11 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 9. april 2019 om radikaliseringsmistænkte i asylsystemet få udarbejdet en grundig analyse af mulighederne for at udvide den gældende lovgivning, så det i højere grad bliver muligt at frihedsberøve radikaliseringsmistænkte? Spørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2018-19, 1. samling, jf. REU alm. del – spm. 507”.

Svar:

1. Det fremgår af artikel 5 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), at frihedsberøvelse alene kan legitimeres af en eller flere af de grunde, der er opregnet i bestemmelsens stk. 1, litra a–f.

Det følger således af EMRK artikel 5, stk. 1, litra c, at der kan ske lovlig anholdelse eller frihedsberøvelse af en person med det formål at stille ham for den kompetente retlige myndighed, når der er begrundet mistanke om, at han har begået en forbrydelse, eller rimelig grund til at anse det for nødvendigt for at hindre ham i at begå en forbrydelse eller i at flygte efter at have begået en sådan.

2. Spørgsmålet om frihedsberøvelse af personer, herunder asylansøgere, der mistænkes for at have begået eller forsøgt at begå en lovovertrædelse, er reguleret i retsplejeloven, der hører under Justitsministeriet.

Det følger således af retsplejelovens § 762, stk. 1, at en sigtet kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Varetægtsfængsling kan ske, når der er bestemte grunde til at antage, at den sigtede vil unddrage sig retsforfølgningen eller fuldbyrdelsen (nr. 1), eller til at frygte, at den sigtede på fri fod vil begå ny lovovertrædelse (nr. 2), eller til at antage, at den sigtede vil vanskeliggøre efterforskningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre (nr. 3).

En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestrykt mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Retsplejelovens regler om varetægtsfængsling finder således anvendelse ved konkret mistanke om et strafbart forhold. Det gælder også forhold, der vil kunne straffes som forsøg efter straffelovens § 21.

En person, der er mistænkt for f.eks. (forsøg på) terrorisme efter straffelovens § 114, vil derfor kunne varetægtsfængsles, hvis betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1-3, eller § 762, stk. 2, nr. 1, er opfyldt.

3. Herudover indeholder politiloven, der hører under Justitsministeriet, i § 5, stk. 3, en bestemmelse om, at politiet – hvis mindre indgribende midler ikke findes tilstrækkelige til at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed – om nødvendigt kan frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer.

Det fremgår af forarbejderne til politiloven, at begrebet ”forstyrrelse af den offentlige orden” f.eks. omfatter gadeuorden, værtshusuorden, uanstændig adfærd, støjende adfærd og krænkelse af fællesgoder som monumenter og lign. Forstyrrelse af den offentlige orden vil endvidere kunne være f.eks. slagsmål, blåafbrænding, uroligheder i tilknytning til fodboldkampe, fysiske blokader, husbesættelser, høj musik på offentligt sted eller fra en ejendom, skrigen og råben, tuden med sirener mv. Hensynet til myndighedsudøvelse kan ligeledes være omfattet af begrebet. Politiet vil i alle tilfælde skulle foretage en konkret afvejning af, om navnlig ordenshensyn er så tungtvejende, at der bør gribes ind over for en konkret forstyrrelse.

4. Retsplejeloven giver således mulighed for, at en person kan varetægtsfængsles, hvis han mistænkes for at have begået eller forsøgt at begå en lovovertrædelse, mens politiloven giver mulighed for, at en person kortvarigt kan frihedsberøves, hvis han giver anledning til fare for forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed. Der er på den baggrund ikke umiddelbart grundlag for at foreslå en ændring af reglerne på Justitsministeriets område.

Det bemærkes i øvrigt, at proceduren for indberetning vedrørende radikalisering i foråret blev ændret, så alle indberetninger om radikalisering skal sendes direkte fra indkvarteringsoperatørerne af asylcentre til både det lokale politi og PET.

Det bemærkes endelig, at reglerne om frihedsberøvelse efter udlændingeloven hører under Udlændinge- og Integrationsministeriet.